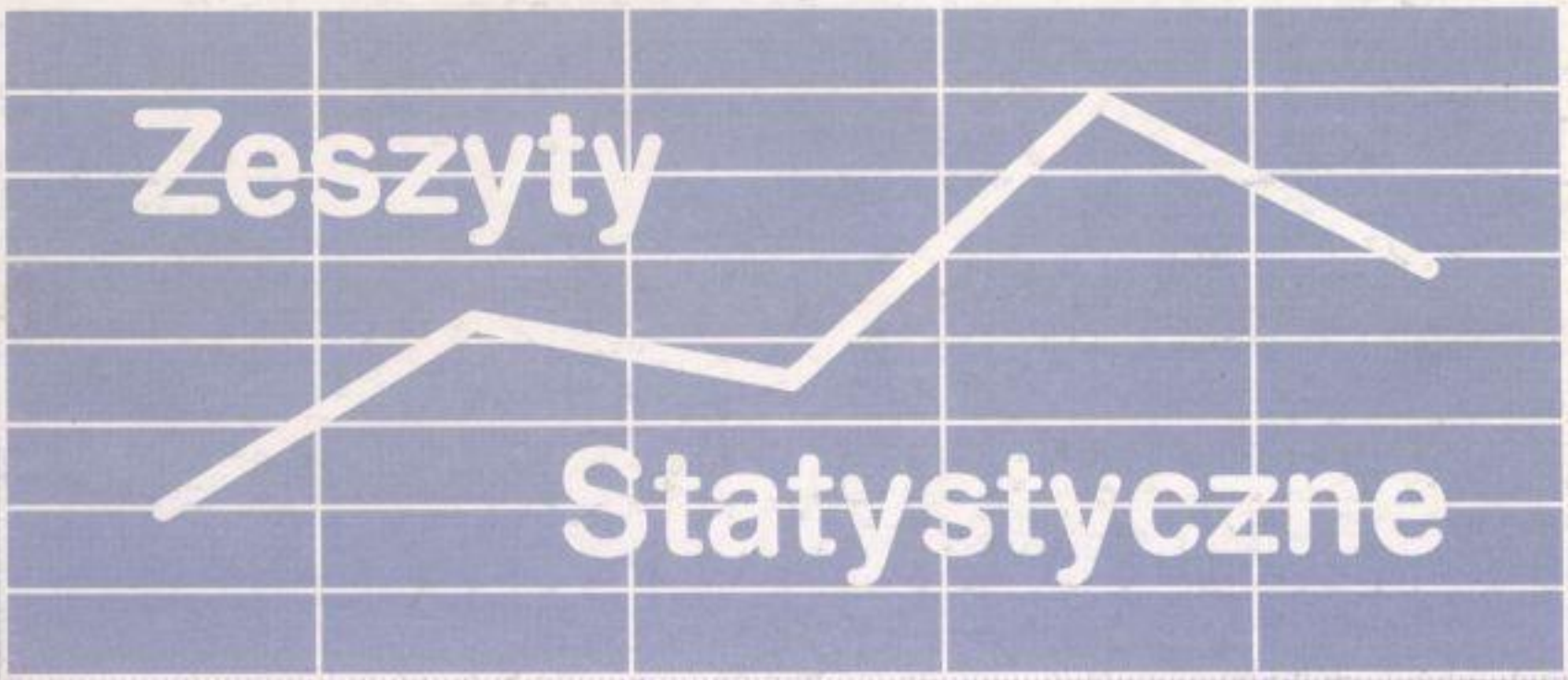

Kazimierz Klementowski

Baza gastronomiczna w Polsce w 1998 roku

Warszawa 1999

Instytut Turystyki

Kazimierz Klementowski

Baza gastronomiczna w Polsce w 1998 roku

640.43/.44(438)"1998"

Warszawa 1999

INSTYTUT TURYSTYKI BIBLIOTEKA W WARSZAWIE
8791

Praca przygotowana w ramach programu statystyki publicznej

Polska Statystyka Publiczna 1999, poz. 1.30.04(099) w serii: publikacje resortowe

Pozycja finansowana przez Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki

ISBN 83-88376-00-4

Instytut Turystyki, ul. Merliniego 9a, 02-511 Warszawa
tel. 8446347

Pow. IT, zam. nr 295/99/W

Nakład 300 egz.

Spis treści

Spis załączników tabelarycznych 4

1. Wprowadzenie 5

2. Ogólne zasoby bazy gastronomicznej w Polsce 9

3. Baza gastronomiczna objęta sprawozdawczością statystyczną H–01g 11
   3.1. Wielkość i struktura rodzajowa średnich i dużych placówek gastronomicznych 11
   3.2. Zróżnicowanie przestrzenne bazy gastronomicznej według województw 12
   3.3. Przychody średnich i dużych placówek gastronomicznych w 1998 roku 16

4. Baza gastronomiczna w obiektach noclegowych 19
   4.1. Wielkość i struktura rodzajowa zasobów noclegowych w Polsce 19
   4.2. Wielkość i struktura rodzajowa bazy gastronomicznej w turystycznych obiektach noclegowych 20
   4.3. Zróżnicowanie przestrzenne wielkości bazy gastronomicznej w obiektach noclegowych według województw 23

5. Podsumowanie 27

6. Załączniki tabelaryczne 29

Spis załączników tabelarycznych

Tabela 1
Ogólna struktura rodzajowa i ilościowa zasobów bazy gastronomicznej w Polsce w 1998 r. 30
Tabela 2
Ogólna wielkość i struktura przychodów bazy gastronomicznej w Polsce
w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1998 r. 30
Tabela 3
Struktura rodzajowa i ilościowa bazy gastronomicznej w Polsce według stanu w 1998 r. 31
Tabela 4
Baza gastronomiczna ogółem w województwach według stanu w 1998 r. 32
Tabela 5
Baza gastronomiczna według rodzaju w województwach według stanu w 1998 r. 34
Tabela 6
Restauracje w województwach według stanu w 1998 r. 36
Tabela 7
Bary w województwach według stanu w 1998 r. 38
Tabela 8
Stołówki w województwach według stanu w 1998 r. 40
Tabela 9
Punkty gastronomiczne w województwach według stanu w 1998 r. 42
Tabela 10
Wartość przychodów placówek gastronomicznych uzyskanych w okresie 1.01.–31.12.1998 44
Tabela 11
Struktura rodzajowa i ilościowa zasobów bazy noclegowej w Polsce
według stanu na 31 lipca 1998 r. 46
Tabela 12
Struktura rodzajowa i ilościowa bazy gastronomicznej funkcjonującej w obiektach
noclegowych w Polsce według stanu na 31 lipca 1998 47
Tabela 13
Stopień wyposażenie obiektów noclegowych w zakłady gastronomiczne
w Polsce w 1998 r. (w układzie rodzajowym) 48
Tabela 14
Zakłady gastronomiczne w obiektach noclegowych według województw 49
Tabela 15
Stopień wyposażenia obiektów noclegowych w zakłady gastronomiczne według województw..... 50

1. Wprowadzenie

W opracowaniu przedstawiono analizę ilościową i strukturalną bazy gastronomicznej funkcjonującej w Polsce w 1998 r. Analizom poddano następujące dane GUS:

- Zbiorcze zestawienie w skali kraju liczby placówek gastronomicznych i ich strukturalne zróżnicowanie, według stanu na 31 grudnia 1998 r. Ilustruje ono również wielkość przychodów z działalności gastronomicznej uzyskanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1998 r. Dane te są efektem badania reprezentacyjnego sieci placówek gastronomicznych (z uwzględnieniem tzw. małych, średnich i dużych placówek gastronomicznych)[1].
- Dane ze sprawozdawczości H–01g, dotyczące średnich i dużych placówek gastronomicznych, tj. takich, które zatrudniają nie mniej niż sześciu pracowników. Zbiorcze zestawienia odniesione są do województw. Ilustrują stan sieci tych placówek gastronomicznych według stanu na 31 grudnia 1998 r. oraz wielkość przychodów z działalności gastronomicznej uzyskanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1998 r.[2]
- Dane ze sprawozdawczości KT–1 dotyczące sieci placówek gastronomicznych funkcjonujących w obiektach noclegowych według stanu na 31 lipca 1998 r. Ilustrują one wielkość i zróżnicowanie strukturalne tych placówek gastronomicznych w układzie wojewódzkim, a w skali całego kraju — ich powiązanie z różnego rodzaju obiektami noclegowymi[3].

Zgodnie z terminologią stosowaną przez GUS, za placówki gastronomiczne uznaje się zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne to zakłady uruchamiane okresowo i działające nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym. Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

GUS wyróżnia następujące rodzaje placówek gastronomicznych:

1. Restauracje, za które uznaje zakłady gastronomiczne dostępne dla ogółu konsumentów, z pełną obsługą kelnerską, oferujące codzienne wyżywienie o szerokim asortymencie potraw i napojów.
2. Bary, tj. placówki gastronomiczne prowadzące działalność o charakterze zbliżonym do restauracji, z asortymentem ograniczonym do potraw i towarów popularnych. Są to zazwyczaj placówki samoobsługowe, jak jadłodajnie, bary: uniwersalne, szybkiej obsługi, przekąskowe, mleczne i bistra. Do tej grupy zaliczono również działalność kawiarni, herbaciarni i piwiarni.

---

[1] *Rynek wewnętrzny*. Informacje i opracowania statystyczne. GUS Warszawa 1999.
[2] Komputerowa baza danych o zasobach bazy gastronomicznej. WUS Lublin 1999.
[3] Komputerowa baza danych o zasobach bazy noclegowej turystyki i jej wykorzystaniu. WUS Kraków 1999.

3. Stołówki — to placówki zbiorowego żywienia zapewniające w pierwszym rzędzie określonym grupom konsumentów posiłki: obiadowe, śniadaniowe, jednodaniowe, itp.
4. Punkty gastronomiczne — placówki gastronomiczne prowadzące ograniczoną działalność gastronomiczną, takie jak: smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety w kinach, na stadionach, itp.

W ramach sprawozdawczości H–01g wyróżnia się dodatkowo placówki gastronomiczne „świadczące usługi w powiązaniu z zakwaterowaniem, tj. prowadzące działalność w obrębie hoteli, moteli, zajazdów, schronisk, pól campingowych, w pensjonatach, domach wycieczkowych i innych miejscach krótkotrwałego pobytu". Mimo że zastosowana tu terminologia nie jest zgodna z klasyfikacją obiektów wyróżnionych przez GUS (w formularzu statystycznym KT–1), należy wnioskować, że ta część placówek gastronomicznych funkcjonuje wyłącznie w turystycznych obiektach noclegowych. Pamiętać przy tym należy, że w tym przypadku są to wyłącznie placówki gastronomiczne zatrudniające nie mniej niż sześciu pracowników.

GUS w sprawozdawczości statystycznej H–01g stosuje podział na placówki gastronomiczne stałe i sezonowe, przy czym za sezonowe uznaje zakłady uruchamiane okresowo i działające nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym. Ponadto uwzględnia się typ własności placówek gastronomicznych, z podziałem na sektor publiczny i sektor prywatny.

W prezentacji wielkości przychodów uzyskiwanych przez sieć zakładów gastronomicznych, GUS wyróżnia przychody uzyskiwane:

- ze sprzedaży towarów handlowych (bez napojów alkoholowych),
- z produkcji gastronomicznej,
- ze sprzedaży napojów alkoholowych,
- z pozostałej działalności gastronomicznej.

Uszczegółowieniem omawianej problematyki jest analiza tych danych o placówkach gastronomicznych w obiektach noclegowych, które pochodzą ze sprawozdawczości KT–1 za okres od października 1997 r. do września 1998 r. Sprawozdawczość ta dotyczy zasobów turystycznej bazy noclegowej — ich wyposażenia i wykorzystania. W 1998 r. sprawozdawczością statystyczną objęte były wszystkie rodzaje obiektów świadczące usługi noclegowe, z wyjątkiem domów wczasów dziecięcych, obiektów adaptowanych na cele zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży, szkół, internatów oraz innych placówek oświatowo-wychowawczych. W porównaniu z innymi blokami informacyjnymi zawartymi w formularzu sprawozdawczym KT–1, dział bazy gastronomicznej jest stosunkowo skromny, gdyż uwzględnia on tylko liczbę placówek gastronomicznych według czterech rodzajów, zgodnych z klasyfikacją stosowaną w sprawozdawczości H–01g. Nie stosuje się jednak w tym wypadku ograniczenia z racji liczby zatrudnionych. Dlatego dane ze sprawozdawczości KT–1 odnoszące się do wielkości bazy gastronomicznej funkcjonującej w bazie noclegowej nie są porównywalne z danymi pochodzącymi ze sprawozdawczości H–01g — ani w odniesieniu do bazy gastronomicznej ogółem, ani tym bardziej do tej części, która „działa w powiązaniu z zakwaterowaniem".

Przy interpretacji przedstawionych tu danych GUS należy pamiętać, że sprawozdawczością statystyczną KT–1 nie są objęte wszystkie zasoby turystycznej bazy noclegowej. Szacuje się[4], że ewidencją statystyczną nie objęto co najmniej 20% krajowych zasobów noclegowych. Niemniej przedstawione dane w dość sugestywny sposób ilustrują zagadnienie, a sformułowane tu wnioski można uogólnić na wszystkie zasoby turystycznej bazy noclegowej w Polsce. Dla zilustrowania wielkości zasobów bazy noclegowej zastosowano terminologię rodzajową przyjętą GUS, przy uwzględnieniu wymogów klasyfikacyjnych Światowej Organizacji Turystyki (WTO)[5].

[4] K. Klementowski, Z. Werner: *Ocena wiarygodności sprawozdawczości GUS w zakresie bazy noclegowej i rejestrowanego ruchu turystycznego w Polsce*. ZGT Instytut Turystyki Wrocław 1996, masz.
[5] *Terminologia turystyczna. Zalecenia* WTO. ONZ; WTO Warszawa 1995.

2. Ogólne zasoby bazy gastronomicznej w Polsce

W Polsce sprawozdawczością statystyczną nie obejmuje się wszystkich placówek gastronomicznych. Obowiązkowi temu podlegają jedynie te zakłady, które zatrudniają co najmniej sześciu pracowników. Dlatego przedstawione poniżej dane nie są efektem sprawozdawczości, lecz pośredniego wnioskowania, dokonanego na podstawie analizy wyników przeprowadzanych co roku przez GUS badań reprezentatywnych.

Zgodnie z tymi danymi, na koniec grudnia 1998 r. w Polsce funkcjonowało 70,5 tys. placówek gastronomicznych (stałych i sezonowych), w tym: około 5,4 tys. restauracji, 31,1 tys. barów, 5 tys. stołówek i około 28,9 tys. punktów gastronomicznych. Widocznym rezultatem urynkowienia polskiej gospodarki i dotychczasowej prywatyzacji jest między innymi duża rola sektora prywatnego w całej polskiej gastronomii. W 1998 r. obejmował on około 96% wszystkich placówek gastronomicznych w Polsce. Dominujący udział sektora prywatnego występuje również w poszczególnych rodzajach placówek gastronomicznych: do tego sektora należało około 98% barów i punktów gastronomicznych, 97% restauracji i 65% stołówek (tab. 1).

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1998 r. przychody z działalności gastronomicznej tych placówek wyniosły około 12 mld zł. Blisko 48% tej kwoty pochodzi z produkcji gastronomicznej, około 29% ze sprzedaży napojów alkoholowych, prawie 20% ze sprzedaży towarów handlowych (bez napojów alkoholowych); resztę stanowiły przychody z pozostałej działalności gastronomicznej. Udział sektora prywatnego w całości przychodów bazy gastronomicznej ukształtował się na poziomie 94,7%, w tym: 96,7% przychodów ze sprzedaży towarów handlowych (bez napojów alkoholowych), 92,2% przychodów z produkcji gastronomicznej, 97,8% przychodów ze sprzedaży napojów alkoholowych i 90,7% przychodów z pozostałej działalności gastronomicznej (tab. 2).

3. Baza gastronomiczna objęta sprawozdawczością statystyczną H–01g

3.1. Wielkość i struktura rodzajowa średnich i dużych placówek gastronomicznych

Według danych GUS uzyskanych dzięki przeprowadzonej w 1998 roku inwentaryzacji jednostek gastronomicznych (na podstawie kwestionariusza sprawozdawczego H–01g i zgodnie ze stanem na 31 grudnia 1998 r.), w Polsce funkcjonowało ponad 11 tys. tzw. średnich i dużych zakładów gastronomicznych, to jest tych, które zatrudniają co najmniej sześciu pracowników. Szacunkowo stanowią one16% wszystkich placówek gastronomicznych w Polsce. Na zasoby te składało się:

- 2675 restauracji (ok. 50% restauracji ogółem),
- 3776 barów (12%),
- 2708 stołówek (54%),
- 1898 punktów gastronomicznych (7%).

W zdecydowanej większości (72,2%) średnie i duże placówki gastronomiczne to zakłady sektora prywatnego, przy czym udział tej formy własności w poszczególnych grupach rodzajowych bazy jest zróżnicowany. Najczęściej do sektora prywatnego należą restauracje (96%) oraz bary (87,8%), rzadziej zaś punkty gastronomiczne (64,1%). Do sektora publicznego należy większość (64,4%) stołówek.

Zdecydowana większość (93,7%) to placówki stałe. Najczęściej placówkami stałymi (użytkowanymi całorocznie) są restauracje (w 98,5%) oraz bary (w 95,2%). Udział placówek sezonowych jest więc stosunkowo niewielki, przy czym największy ich udział stwierdzono w grupie punktów gastronomicznych (16%). W grupie zakładów sezonowych zdecydowanie dominują placówki sektora prywatnego. Tak jest przede wszystkim w przypadku sezonowych restauracji: prawie 98% spośród nich należy do sektora prywatnego. W pozostałych grupach sezonowo funkcjonujących zakładów gastronomicznych udział sektora prywatnego kształtuje się w przedziale od 60% (punkty gastronomiczne) do 79% (bary).

Spośród ponad 11 tys. zakładów gastronomicznych objętych sprawozdawczością statystyczną H–01g około 2,3 tys. (21,1%) funkcjonuje w obiektach noclegowych, w tym:

- 838 restauracji,
- 552 bary,
- 791 stołówek,
- 154 punkty gastronomiczne (tab. 3).

3.2. Zróżnicowanie przestrzenne bazy gastronomicznej według województw

Rozkład przestrzenny średnich i dużych zakładów gastronomicznych w poszczególnych województwach jest zróżnicowany: zawiera się w przedziale od 1817 zakładów w woj. mazowieckim, do 230 w woj. lubuskim (tab. 4). Oprócz woj. mazowieckiego, pod względem liczby funkcjonujących zakładów gastronomicznych wyróżniają się województwa: śląskie (1663 zakłady), małopolskie (1137), dolnośląskie (926) i wielkopolskie (921). Najmniej zakładów gastronomicznych, poza uprzednio wymienionym woj. lubuskim, sprawozdawczość statystyczna odnotowała w województwach: świętokrzyskim (239), łódzkim (352), podlaskim (371), opolskim (373) i kujawsko-pomorskim (395).

Udział zakładów gastronomicznych stałych, działających przez cały rok, zawiera się w granicach od 83,2% w woj. pomorskim, do 98,1% w woj. lubelskim. Do województw odznaczających się największym udziałem stałych zakładów gastronomicznych, poza wymienionym woj. lubelskim, zaliczają się również: małopolskie (97,2%), podlaskie (97%), dolnośląskie (96,9%), świętokrzyskie (96,2%), opolskie (96,2%) i lubuskie (95,7%), a najmniejszym udziałem — oprócz wymienionego pomorskiego — również województwa: zachodniopomorskie (89,2%) i warmińsko-mazurskie (90%).

Udział zakładów gastronomicznych sektora prywatnego w poszczególnych województwach jest zróżnicowany: waha się w przedziale od 49,4% w woj. mazowieckim, do 92,7% w woj. kujawsko-pomorskim. Poza uprzednio wymienionym, do województw odznaczających się największym udziałem placówek sektora prywatnego należą: lubuskie (90%), wielkopolskie (89,7%), zachodniopomorskie (85,7%), pomorskie (85%), łódzkie (84,7%) i świętokrzyskie (80,8%), a najmniejszym — oprócz mazowieckiego — lubelskie (53,8%), warmińsko-mazurskie (65,3%), dolnośląskie (67,6%), śląskie (69%) i podlaskie (69,8%).

Najwięcej średnich i dużych zakładów gastronomicznych funkcjonujących w obiektach noclegowych znajduje się w województwach: mazowieckim (386), małopolskim (259), śląskim (232), dolnośląskim (208), wielkopolskim (197), zachodniopomorskim (171) i pomorskim (161). Najmniej — w województwach: opolskim i świętokrzyskim (po 49), podlaskim (62), lubuskim (67) i kujawsko-pomorskim (71). Jeśli jednak rozpatrzyć udział tych zakładów w całej bazie gastronomicznej jednostek administracyjnych, to największa ich część funkcjonuje w obiektach noclegowych województw: zachodniopomorskiego (35,6%), lubuskiego (29,1%), warmińsko-mazurskiego (28,7%), łódzkiego (24,1%), pomorskiego (24%), małopolskiego (22,5%) i dolnośląskiego (22,8%), a najmniejsza — opolskiego (13,1%), śląskiego (14%), podlaskiego (16,7%), kujawsko-pomorskiego (18%) i podkarpackiego (18,2%). Zauważa się przy tym dosyć wyraźny związek tych zasobów gastronomicznych z wielkością zasobów noclegowych poszczególnych województw.

Struktura rodzajowa omawianej bazy gastronomicznej na obszarze Polski jest wyraźnie zróżnicowana (tab. 5). Dotyczy to wszystkich bez wyjątku rodzajów placówek gastronomicznych.

Najwięcej restauracji sprawozdawczość statystyczna odnotowała w województwach: śląskim (354), mazowieckim (334) i wielkopolskim (327) oraz w małopolskim (296), dolnośląskim (240) i pomorskim (181); najmniej — w świętokrzyskim (56), podlaskim (61), lubuskim (82), lubelskim (86) i opolskim (87). Zauważa się przy tym wyraźny związek z wielkością województw, liczbą ich mieszkańców oraz stopniem rozwoju funkcji turystycznych. Interesująco przedstawia się również udział restauracji w całości zasobów gastronomicznych poszczególnych województw. Pod tym względem zdecydowanie wyróżniają się województwa lubuskie i wielkopolskie, gdzie restauracje stanowią około 35% wszystkich placówek gastronomicznych, oraz kujawsko-pomorskie (32,4%), pomorskie, łódzkie, małopolskie, dolnośląskie i warmińsko-mazurskie (ok. 26%). Najmniejszy udział restauracji odnotowano w województwach lubelskim, podlaskim i mazowieckim: w granicach 16–18% (tab. 6).

Struktura własnościowa restauracji w poszczególnych województwach jest stosunkowo mało zróżnicowana. Pamiętać bowiem należy, że 92,9% wszystkich restauracji należy do sektora prywatnego. Z omawianych danych statystycznych wynika, że relatywnie najmniejszym udziałem restauracji sektora prywatnego odznaczają się województwa: mazowieckie (74,3%), dolnośląskie (92,5%) oraz śląskie i łódzkie (po 93,5%). Własnością prywatną są natomiast wszystkie restauracje w województwach podlaskim i świętokrzyskim, a większym udziałem tego rodzaju własności wyróżniają się również województwa: opolskie (98,9%), podlaskie (98,3%) oraz lubelskie, lubuskie i wielkopolskie (po 97,7%).

Spośród 838 restauracji funkcjonujących w obiektach noclegowych najwięcej znajduje się w województwach: mazowieckim (138), wielkopolskim (104), śląskim (82), małopolskim (74), dolnośląskim (67), pomorskim (60) i zachodniopomorskim (53), czyli w województwach o największych zasobach turystycznych i największej bazie hotelarskiej. Tym należy też tłumaczyć niewielką liczbę restauracji w obiektach turystycznych województw: opolskiego i świętokrzyskiego (po 17) oraz podlaskiego i lubelskiego (po 25).

Warto również przeanalizować udział restauracji świadczących usługi gastronomiczne w obiektach turystycznych wśród wszystkich restauracji na terenie poszczególnych województw. W skali całego kraju co trzecia średnia i duża restauracja jest funkcjonalnie związana z obiektem noclegowym. Z tabeli 6 wynika, że ten udział w poszczególnych województwach jest zróżnicowany: waha się w przedziale od 19,5% w woj. opolskim do 44,9% w woj. zachodniopomorskim. Do województw odznaczających się większym udziałem restauracji w obiektach turystycznych zaliczają się również mazowieckie (41,3%), podlaskie (41%) i warmińsko-mazurskie (40,5%), najmniejszym zaś — śląskie (23,2%) i kujawsko-pomorskie (24,2%).

Bary są najliczniejszą grupą rodzajową zakładów gastronomicznych w większości województw (oprócz lubelskiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego). W takich województwach, jak opolskie, kujawsko-pomorskie, podkarpackie i lubuskie, stanowią one ponad 40% wszystkich placówek gastronomicznych Warto przypomnieć, że bary to placówki gastronomiczne prowadzące działalność o charakterze zbliżonym do restauracji, z asortymentem ograniczonym do potraw i towarów popularnych. Są to zazwyczaj placówki samoobsługowe, jak: jadłodajnie, bary: uniwersalne, szybkiej obsługi, przekąskowe, mleczne i bistra. Do tej grupy zaliczono również działalność kawiarni, herbaciarni i piwiarni.

Najwięcej barów (w grupie średnich i dużych placówek gastronomicznych) sprawozdawczość statystyczna odnotowała w województwach: mazowieckim (647), śląskim (518), małopolskim (451), wielkopolskim (330), dolnośląskim (271) i pomorskim (236), najmniej zaś — w świętokrzyskim (85), lubuskim (92), podlaskim (112), warmińsko-mazurskim (117), lubelskim (127) i łódzkim (132). Podobnie jak w odniesieniu do restauracji, tak i w tym wypadku zauważa się wyraźny związek między liczbą barów a wielkością województwa i liczbą jego stałych mieszkańców, a także powiązanie z funkcjami turystycznymi.

Zdecydowana większość barów (ok. 87,8%) to placówki sektora prywatnego. W większości województw, takich jak: podlaskie, opolskie, wielkopolskie, lubelskie, kujawsko-pomorskie, podkarpackie, pomorskie i świętokrzyskie, do sektora prywatnego należy ponad 95% omawianych placówek gastronomicznych. Wyjątkiem jest woj. mazowieckie, w którym odnotowano zaledwie 61,8% prywatnych barów (tab. 7).

Podobnie jak baza restauracyjna, bary objęte omawianą sprawozdawczością to placówki w zdecydowanej większości (94,6%) świadczące usługi w cyklu całorocznym. Największym udziałem (ponad 97%) barów użytkowanych całorocznie odznaczają się województwa: lubelskie, łódzkie, opolskie, świętokrzyskie, mazowieckie, małopolskie i dolnośląskie, a najmniejszym: pomorskie (85,2%), warmińsko-mazurskie (87,2%) i zachodniopomorskie (91,9%). Te ostatnie odznaczają się rozwiniętymi funkcjami turystycznymi z dominacją sezonu letniego.

Spośród 3156 średnich i dużych barów 552 (14,6%) funkcjonuje w obiektach noclegowych. Największy ich udział odnotowuje się w województwach: zachodniopomorskim (27%), mazowieckim (23,8%), warmińsko-mazurskim (22,2%) i lubuskim (20,7%), najmniejszy zaś w opolskim (4%), wielkopolskim (7%) i śląskim (10,6%). Jednak pod względem liczbowym pierwszą lokatę zajmuje woj. mazowieckie, w którego obiektach turystycznych funkcjonują 154 bary. Kolejne województwa liczą: śląskie — 55 placówek, małopolskie — 51, dolnośląskie — 37 i pomorskie — 32. Najmniej barów powiązanych z obiektami turystycznymi odnotowano w województwach: opolskim (6), świętokrzyskim, podlaskim, łódzkim, lubuskim i lubelskim (w granicach 12–20). W tym przypadku istnieje wyraźny związek liczebności tej grupy placówek gastronomicznych z wielkością turystycznych zasobów noclegowych poszczególnych województw.

Według danych GUS pochodzących ze sprawozdawczości H–01g, z końcem grudnia 1998 r. na terenie kraju funkcjonowało 2708 stołówek. W odróżnieniu od restauracji, są to placówki żywienia zbiorowego, zapewniające w pierwszym rzędzie określonym grupom konsumentów posiłki obiadowe, śniadaniowe, jednodaniowe lub podobne. Stanowią one 24,5% wszystkich średnich i dużych placówek gastronomicznych. W niektórych województwach udział tego rodzaju placówek jest znaczący: np. w woj. lubelskim stanowią one aż 48,2% wszystkich zakładów gastronomicznych, a w podlaskim i warmińsko-mazurskim — odpowiednio 40,2% i 36,3%. Do województw o większym udziale stołówek należą również: śląskie (32,1%), zachodniopomorskie (28,5%), świętokrzyskie (27,6%), opolskie (26,8%) i dolnośląskie (26,2%). Najmniejszym udziałem tego rodzaju zakładów gastronomicznych odznaczają się województwa: kujawsko-pomorskie (10,1%), wielkopolskie (13,9%) i lubuskie (14,8%).

Najwięcej stołówek zinwentaryzowano w woj. śląskim: 534 placówki, oraz w województwach: mazowieckim (314), lubelskim (259), małopolskim (244) i dolnośląskim (243). Najmniej w województwach: lubuskim (34) i kujawsko-pomorskim (40) — por. tab. 8.

W odróżnieniu od restauracji i barów, stołówki to w większości baza sektora publicznego. Do sektora prywatnego należy zaledwie 35,6% tego rodzaju placówek gastronomicznych. Jednak w niektórych województwach udział sektora prywatnego jest zdecydowanie większy. Należą do nich: kujawsko-pomorskie (ok. 72,5% stołówek prywatnych), zachodniopomorskie (71,5%), pomorskie (64,3%), małopolskie (53,3%), łódzkie (51,8%) i wielkopolskie (48,4%). Najmniejszy udział sektora prywatnego w omawianych zasobach gastronomicznych odnotowano w województwach lubelskim (11,2%) i warmińsko-mazurskim (17,8%). W woj. śląskim, dysponującym największą liczbą stołówek, udział sektora prywatnego kształtuje się na poziomie około 25%. Podobny udział sektora prywatnego odnotowano w stołówkach województw dolnośląskiego i podkarpackiego.

Większość (ok. 93%) stołówek zinwentaryzowanych w ramach sprawozdawczości H–01g, to placówki świadczące usługi w systemie całorocznym (stałe). Największym udziałem (ponad 95%) stołówek całorocznych odznaczają się województwa: lubelskie, opolskie, podlaskie, dolnośląskie, małopolskie, śląskie, świętokrzyskie i mazowieckie, najmniejszym zaś — pomorskie (72%) i zachodniopomorskie (79,6%). W tych dwóch ostatnich województwach zauważa się dość wyraźną sezonowość użytkowania tej części placówek gastronomicznych, które są funkcjonalnie powiązane z sezonowymi obiektami noclegowymi.

Spośród ponad 2,7 tys. stołówek objętych sprawozdawczością H–01g prawie jedna trzecia (29,2%), świadczy usługi w turystycznych obiektach noclegowych. W niektórych województwach są one znaczącą częścią funkcjonujących tam placówek gastronomicznych. Tak jest w woj. małopolskim, gdzie prawie połowa (49,2%) wszystkich placówek gastronomicznych to stołówki, oraz w województwach: wielkopolskim, łódzkim, zachodniopomorskim i lubuskim (po ok. 45%), pomorskim, kujawsko-pomorskim i dolnośląskim (w granicach 37–40%). Warto również zauważyć, że najmniejszy udział stołówek działających w obiektach turystycznych odnotowuje się w województwach śląskim i podlaskim (12–14%).

W wartościach bezwzględnych, najwięcej stołówek w obiektach noclegowych odnotowano w województwach: małopolskim (120), dolnośląskim (91), śląskim (74), mazowieckim (68), lubelskim (69), zachodniopomorskim (61), wielkopolskim (60) i pomorskim (57), to jest w województwach o największych zasobach turystycznej bazy noclegowej. Warto jednak pamiętać, że dane te obejmują tylko część stołówek świadczących usługi gastronomiczne w obiektach noclegowych, to znaczy jednostki, które zatrudniają co najmniej sześciu pracowników.

W 1998 r. zinwentaryzowano na terenie Polski 1898 średnich i dużych punktów gastronomicznych, tzn. takich, które zatrudniały co najmniej sześciu pracowników. Zgodnie z definicją GUS, punkty gastronomiczne to placówki żywieniowe prowadzące ograniczoną działalność gastronomiczną. Zalicza się do nich: smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety w kinach, na stadionach, itp. Pamiętać jednak należy, że ta grupa rodzajowa placówek gastronomicznych to przeważnie małe zakłady, zatrudniające niewielu pracowników. Dlatego te dane statystyczne ukazują tylko

niewielką część (ok. 7%) rzeczywistej sieci punktów gastronomicznych, odgrywających ważną rolę w świadczeniu usług żywieniowych.

Spośród tych średnich i dużych punktów gastronomicznych, 522 (28%) znajduje się w woj. mazowieckim, a kolejne 257 (13,5%) — w woj. śląskim. Do województw wyróżniających się większą liczbą punktów gastronomicznych należą również: dolnośląskie, małopolskie, wielkopolskie i pomorskie (w przedziale od 112 do 172 placówek). Warto przy tym zauważyć, że w żadnym z województw punkty gastronomiczne nie stanowią najliczniejszej rodzajowo bazy.

Prawie dwie trzecie punktów gastronomicznych należy do sektora prywatnego. Jednak w poszczególnych województwach struktura własnościowa tych placówek jest bardzo zróżnicowana i waha się w przedziale od 19,9% w woj. mazowieckim, do 100% w woj. lubuskim. Województwami, w których udział prywatnych punktów gastronomicznych przekracza 90%, są również: opolskie, podlaskie, świętokrzyskie, kujawsko-pomorskie i wielkopolskie. Około 84% punktów gastronomicznych to placówki świadczące usługi w cyklu całorocznym. Zróżnicowanie województw pod tym względem jest stosunkowo niewielkie. W części spośród nich, takich jak podlaskie, lubuskie, lubelskie, małopolskie, dolnośląskie i świętokrzyskie, udział zakładów całorocznych przekracza 90%, a tylko w nielicznych, jak pomorskie, wielkopolskie i kujawsko-pomorskie, kształtuje się na poziomie około 75%.

Zaledwie 154 spośród 1898 omawianych punktów gastronomicznych (8,1%) funkcjonuje w obiektach noclegowych. Najwięcej (26) takich placówek zinwentaryzowano w woj. mazowieckim, gdzie jednak stanowią one zaledwie 5% działających punktów gastronomicznych. Większy ich udział (ok. 20%) odnotowano jedynie w województwach zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim, odznaczających się szczególnie dużymi zasobami turystycznymi (tab. 9).

3.3. Przychody średnich i dużych placówek gastronomicznych w 1998 roku

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1998 r. średnie i duże placówki gastronomiczne objęte sprawozdawczością statystyczną H–01g, uzyskały przychody w wysokości około 3948,1 mln zł, co stanowiło 32% szacunkowych przychodów ogółem. Na tę sumę składają się przede wszystkim przychody uzyskane z podstawowej działalności zakładów gastronomicznych, czyli z produkcji gastronomicznej — 2699 mln (68,4%), oraz przychody ze sprzedaży napojów alkoholowych — 571,7 mln (14,4%) i ze sprzedaży towarów handlowych — 547 mln (13,8%). Przychody z pozostałej działalności gastronomicznej kształtują się na poziomie 130,4 mln (3,4%).

Placówki gastronomiczne sektora prywatnego uzyskały przychody w wysokości około 3 298 mln zł. Oznacza to, że na ten sektor, do którego należy około 72% placówek gastronomicznych, przypada 84% przychodów ogółem. Struktura przychodów sektora prywatnego i publicznego z tytułu wymienionych czterech rodzajów sprzedaży jest generalnie podobna, choć widoczne są pewne różnice. Otóż w porównaniu z sektorem prywatnym, w sektorze publicznym zauważa się nieco mniejszy (o ok. 3 pkt.) udział przychodów uzyskanych ze sprzedaży napojów alkoholowych.

W tabeli 10 przedstawiono wielkość i strukturę przychodów bazy gastronomicznej w poszczególnych województwach. Wynika z niej, że wielkość tych przychodów jest bardzo zróżnicowana. Najwyższe przychody uzyskały placówki gastronomiczne woj. mazowieckiego: 1 306,1 mln zł, co stanowi 33,1% tych przychodów w skali kraju. Do województw odznaczających się największymi przychodami, choć 3–4-krotnie niższymi niż mazowieckie, należą: śląskie — z 423,5 mln zł (10,7% przychodów z omawianej gastronomii w skali całego kraju), małopolskie — 361,1 mln (9,2%), dolnośląskie — 318,5 mln (8,1%) i wielkopolskie — 309,2 mln (7,8%). Gastronomia w tych pięciu wymienionych województwach uzyskała około 69% wszystkich przychodów w skali kraju. Najmniejsze przychody odnotowano w województwach: świętokrzyskim — 55,6 mln zł (1,4%), lubuskim — 63,7 mln (1,6%), opolskim — 92,9 mln (2,4%) i podlaskim — 96,6 mln (2,4%).

Zróżnicowanie wielkości tych przychodów jest odzwierciedleniem nie tylko wielkości i struktury rodzajowej sieci placówek gastronomicznych, ich struktury własnościowej, różnej liczby stałych mieszkańców, lecz również specyficznych funkcji gospodarczo-administracyjnych i turystycznych tych województw. Takim przykładem jest woj. mazowieckie, skupiające około 16,4% krajowych zasobów średnich i dużych placówek gastronomicznych, których udział w uzyskanych przychodach kształtuje się na poziomie 33,1%.

Struktura przychodów z omawianej działalności w podziale na sektor publiczny i sektor prywatny, w powiązaniu ze strukturą własnościową placówek gastronomicznych, nie wykazuje większego zróżnicowania w poszczególnych województwach. Większe jest natomiast zróżnicowanie przychodów uzyskanych z racji różnego rodzaju sprzedaży. Mogło to wpłynąć na stosunkowo duże zróżnicowanie wielkości uzyskanych przychodów ogółem w województwach. Tak więc z tytułu podstawowej działalności sieci placówek gastronomicznych, tj. z produkcji gastronomicznej, największy udział w wielkości przychodów ogółem odnotowano w woj. mazowieckim: około 79%, przy czym w województwie tym odnotowano również najmniejszy udział przychodów uzyskanych z racji sprzedaży napojów alkoholowych (zaledwie 8,1%, przy średniej ogólnokrajowej — 14,5%). Do województw odznaczających się największym udziałem przychodów z produkcji gastronomicznej należą również: zachodniopomorskie — 70,9%, dolnośląskie — 69,4% i małopolskie — 69%. Jednak w tych województwach udział przychodów uzyskanych ze sprzedaży napojów alkoholowych jest o około 5 pkt. wyższy niż w województwie mazowieckim: kształtuje się na poziomie 14–15%. Warto również zauważyć, że najmniejszy udział przychodów z produkcji gastronomicznej odnotowano w województwach: opolskim, podkarpackim i lubuskim (okolo 55%), przy czym placówki te cechuje jednocześnie najwyższy (ok. 22–25%) udział przychodów ze sprzedaży napojów alkoholowych.

W tabeli 10 przedstawiono wielkość przychodów w województwach, z uwzględnieniem sektora publicznego i prywatnego oraz rodzaju przychodów ze względu na rodzaj sprzedaży.

4. Baza gastronomiczna w obiektach noclegowych

4.1. Wielkość i struktura rodzajowa zasobów noclegowych w Polsce

Według danych GUS, z końcem lipca 1998 r. w Polsce funkcjonowało prawie 13,5 tys. turystycznych obiektów noclegowych, które oferowały łącznie 792,3 tys. miejsc, w tym 336,5 tys. (42,5%) całorocznych. Zróżnicowanie ilościowe i rodzajowe tych zasobów ilustruje tabela 11. Wśród wyróżnionych przez GUS 18 rodzajów obiektów turystycznych najliczniejszą grupę stanowią pokoje gościnne: ponad 4,9 tys. jednostek, które oferują 88,7 tys. miejsc noclegowych, a więc zaledwie 11,9% miejsc w bazie ogółem. W dalszym ciągu w krajowych zasobach noclegowych decydujące znaczenie odgrywają ośrodki wczasowe. W omawianym okresie sprawozdawczym funkcjonowało ponad 2,6 tys. tego rodzaju obiektów; oferowały one ponad 228,7 tys. miejsc noclegowych, w tym tylko 29,1% całorocznych. Od kilku lat coraz większe znaczenie w polskiej gospodarce turystycznej mają hotele. W sprawozdawczości statystycznej z 1998 roku odnotowano 909 hoteli, oferujących około 90,2 tys. miejsc noclegowych. Wśród pozostałych rodzajów zasobów noclegowych pod względem liczby obiektów i oferowanych miejsc noclegowych wyróżniają się „inne obiekty wykorzystywane do turystyki" (557 obiektów; ok. 48,8 tys. miejsc), schroniska młodzieżowe (546; 24,2 tys. m.n.), pełniące specyficzną funkcję w obsłudze ruchu turystycznego ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe (478; 46,3 tys. m.n.), zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych (491; 32 tys. m.n.) oraz domy wycieczkowe i pensjonaty (odpowiednio 234 i 533 obiekty, 15,4 tys. i 23,8 tys. m.n.). Wśród pozostałych rodzajów obiektów liczebnie wyróżniają się również campingi i pola biwakowe (odpowiednio 250 i 421 obiektów, 42 tys. i 57,7 tys. m.n.). Pamiętać jednak należy, że zarówno campingi, jak i pola biwakowe oferują turystom noclegi na terenach przygotowanych do ustawienia namiotu czy przyczepy campingowej, a wyszczególniona w tabeli 11 „liczba miejsc noclegowych" zasadniczo określa funkcjonalną pojemność tych terenów, nie zaś liczbę miejsc noclegowych w pomieszczeniach.

Przedstawiona w tabeli 11 struktura rodzajowa i ilościowa turystycznych zasobów noclegowych została omówiona zgodnie z klasyfikacją obiektów stosowaną przez GUS, w której uwzględnia się 18 różnego rodzaju turystycznych obiektów noclegowych.

Nieco inny obraz tych zasobów otrzymuje się przy zastosowaniu klasyfikacji rodzajowej obiektów zalecanej przez Światową Organizację Turystyki. Zgodnie z tą klasyfikacją, zasadniczo przyjmuje się dwie grupy obiektów:. „turystyczne zakłady zakwaterowania zbiorowego" z podziałem na

trzy podgrupy: „hotele i inne obiekty hotelarskie", „obiekty specjalistyczne" i „inne obiekty zakwaterowania zbiorowego" oraz grupę „pokoi gościnnych i innych". Z tabeli 11 wynika, że na zasoby „turystycznych zakładów zakwaterowania zbiorowego" składa się prawie 7,9 tys. obiektów, dysponujących około 698,1 tys. miejsc noclegowych, w tym zaledwie 294,6 tys. (tj. 42,2%) miejsc całorocznych. W ramach tej grupy znaczącą pozycję zajmują hotele i inne obiekty hotelarskie: 1577 obiektów liczących ponad 120,6 tys. miejsc noclegowych, w tym prawie 113 tys. (93,7%) użytkowanych całorocznie. Na obiekty specjalistyczne (schroniska, zakłady uzdrowiskowe i ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe) składa się 720 jednostek, dysponujących 78,2 tys. miejsc noclegowych, w tym 59,4 tys. (76%) użytkowanych całorocznie. Pozostałe zasoby (trudne do sklasyfikowania zgodnie z zaleceniami WTO) liczą w sumie prawie 6 tys. obiektów i 499,3 tys. miejsc noclegowych, w tym zaledwie 122,2 tys. (24,5%) całorocznych. Na zasoby te składają się domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, domy pracy twórczej, zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych, campingi, pola biwakowe, ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego oraz „inne obiekty wykorzystywane do turystyki" (z których klasyfikacją duże trudności ma również GUS). Drugą grupę — „pokoi gościnnych i innych", tworzy około 5,6 tys. jednostek, które zgodnie ze sprawozdawczością GUS miały ponad 94,2 tys. miejsc noclegowych, w tym prawie połowę całorocznych. Na grupę tę składają się zarówno pokoje gościnne (88,7 tys. miejsc noclegowych), jak kwatery agroturystyczne (608 obiektów, 5,5 tys. m.n.).

4.2. Wielkość i struktura rodzajowa bazy gastronomicznej w turystycznych obiektach noclegowych

Według stanu na 31 lipca 1998 r. w ponad 13,4 tys. obiektów noclegowych objętych sprawozdawczością GUS funkcjonowało 10048 zakładów gastronomicznych, w tym 1743 restauracji, 3156 barów, 3689 stołówek oraz 1460 punktów gastronomicznych. Oznacza to, że w turystycznych obiektach noclegowych znajdowało się ponad 14% wszystkich placówek gastronomicznych, w tym: 32,2% restauracji, 10,1% barów, 73,4% stołówek i 5,1% punktów gastronomicznych.

Omawiane placówki gastronomiczne funkcjonowały we wszystkich rodzajach obiektów turystycznych. Z tabeli 12 wynika jednak, że struktura ilościowa i rodzajowa zakładów gastronomicznych w poszczególnych rodzajach zasobów bazy noclegowej jest bardzo zróżnicowana.

Najwięcej restauracji: 780 (44,7%), funkcjonuje w hotelach. Stosunkowo dużo jest ich także w pokojach gościnnych (225; 12,9%) i w ośrodkach wczasowych (159; 9,1%). Wśród pozostałych rodzajów obiektów noclegowych, pod względem liczby posiadanych restauracji wyróżniają się pensjonaty, motele, domy wycieczkowe (odpowiednio 112, 110 i 87 restauracji) oraz zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych (63). Jeśli chodzi o udział (tab.13), najczęściej restauracjami dysponują motele i hotele (odpowiednio 85,8% i 81,5%) oraz domy wycieczkowe (37,2%), pensjonaty (21%), zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych (12,8%), campingi (12,4%) i domy pracy twórczej (10,5%).

Spośród 3156 barów objętych sprawozdawczością statystyczną GUS, najwięcej funkcjonuje w ośrodkach wczasowych (766) i w hotelach (726). Stosunkowo dużo tych zakładów znajduje się również w jednostkach oferujących turystom noclegi w pokojach gościnnych (292) oraz w ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (204), w pensjonatach (203), w zespołach ogólnodostępnych domków turystycznych (177), w domach wycieczkowych (135) i na campingach (130). Warto przy tym zwrócić uwagę, że ten rodzaj zakładów gastronomicznych występuje dość często w większości rodzajów obiektów noclegowych. Jednak najczęściej funkcjonują one w hotelach (w 79,9% obiektów) i w domach wycieczkowych (57,7%), w co drugim motelu, zakładzie uzdrowiskowym i campingu oraz w co trzecim pensjonacie, schronisku, ośrodku szkoleniowo-wypoczynkowym, ośrodku wczasowym i zespole ogólnodostępnych domków turystycznym.

Usługi żywieniowe w polskich obiektach noclegowych najczęściej oferowane są w stołówkach. Te zakłady gastronomiczne są pozostałością dawnego modelu organizacyjnego obsługi ruchu turystycznego, opartego na ośrodkach wczasowych lub podobnych obiektach noclegowych, które do niedawna działały na zasadach niekomercyjnych. Sprawozdawczość statystyczna odnotowała w połowie 1998 roku prawie 3,7 tys. takich stołówek. Najwięcej funkcjonuje w ośrodkach wczasowych: 1174, co oznacza, że prawie 45% ośrodków wczasowych oferuje usługi żywieniowe w tego rodzaju zakładach. Pamiętać przy tym należy, że w wielu miejscowościach, zwłaszcza o funkcjach wypoczynkowych, ze stołówki jednego ośrodka wczasowego korzystają goście z innych pobliskich obiektów. Poza ośrodkami wczasowymi większa liczba stołówek funkcjonuje w jednostkach oferujących noclegi w pokojach gościnnych (670 stołówek), w pensjonatach (412), ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych (330), ośrodkach kolonijnych (235) oraz w zakładach uzdrowiskowych, w schroniskach młodzieżowych, w „innych obiektach wykorzystywanych do turystyki (po ok. 150). Usługi żywieniowe w stołówkach oferują wszystkie zakłady uzdrowiskowe, około 81% ośrodków kolonijnych, ponad 77% pensjonatów, około 69% ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych oraz ponad 40% schronisk i domów pracy twórczej.

Warto przy tym zaznaczyć, że znaczna część tego rodzaju zakładów gastronomicznych wyraźnie podniosła standard swojego wyposażenia oraz zakres i jakość świadczonych usług. Różnią się one jednak zasadniczo od restauracji sposobem obsługi gości: oferują często wyżywienie całodzienne bez większej możliwości wyboru potraw, a posiłki są podawane w ustalonych godzinach. Jednak niektóre z nich, pod wpływem stosunkowo dużej konkurencji na tym rynku, w coraz większym stopniu świadczą usługi podobne do restauracyjnych. Są nawet takie, które pełnią już funkcję restauracji. Sprawozdawczość statystyczna odnotowała w ośrodkach wczasowych 159 restauracji, z czego większość to prawdopodobnie dawne stołówki.

Znaczącym uzupełnieniem dotychczas omówionych rodzajów zakładów gastronomicznych są tzw. punkty gastronomiczne. Odnotowano ich 1460. W większym lub mniejszym stopniu funkcjonują one we wszystkich rodzajach obiektów noclegowych. Najwięcej znajduje się w ośrodkach wczasowych (358), w zespołach ogólnodostępnych domków turystycznych (195), na polach biwakowych (160), w jednostkach oferujących noclegi w pokojach gościnnych (156) i na campingach (115). W niektórych rodzajach obiektów noclegowych są one najczęściej funkcjonującymi zakładami gastronomicznymi: dotyczy to przede wszystkim schronisk (50%), zespołów ogólnodostępnych domków turystycznych (39,7%) i pól biwakowych (38%).

Wymienione w tabelach 12 i 13 rodzaje obiektów noclegowych wyraźnie się różnią pod względem liczby i struktury rodzajowej funkcjonujących w nich zakładów gastronomicznych, co świadczy nie tylko o zakresie i formach świadczonych usług gastronomicznych, ale przede wszystkim o zdolności zaspokajania podstawowych potrzeb gości. Najlepiej widać to w przypadku hoteli, moteli i częściowo domów wycieczkowych — obiektów tradycyjnie funkcjonujących na zasadach komercyjnych, które najczęściej dysponują restauracjami i barami. Druga grupa rodzajowa zasobów noclegowych to ośrodki wczasowe, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, zakłady uzdrowiskowe, ośrodki kolonijne i domy pracy twórczej — czyli obiekty do niedawna jeszcze funkcjonujące jako baza środowiskowa, której podstawowymi zakładami gastronomicznymi są stołówki, a istniejące tam punkty gastronomiczne i bary stanowią jedynie rozszerzenie oferty omawianych usług turystycznych. Ponadto na tle wszystkich rodzajów obiektów turystycznych stosunkowo najmniejszą bazą gastronomiczną dysponują „inne obiekty wykorzystywane do turystyki", obiekty do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego oraz campingi. Nie można porównywać z innymi stanu bazy gastronomicznej pól biwakowych, gdyż są to obiekty o specyficznej lokalizacji i pełnionych funkcjach turystycznych.

Struktura rodzajowa i ilościowa bazy gastronomicznej w obiektach noclegowych została omówiona zgodnie z klasyfikacją obiektów stosowaną przez GUS. Nieco inny obraz tych zasobów otrzymuje się stosując klasyfikacje rodzajową obiektów zalecaną przez Światową Organizację Turystyki.

Z tabel 12 i 13 wynika, że zdecydowana większość omawianych zakładów gastronomicznych świadczy usługi w grupie „turystycznych zakładów zakwaterowania zbiorowego". W tej grupie zasobów noclegowych funkcjonuje 85,8% restauracji, 88,8% barów, 78,4% stołówek i 84,2% wszystkich punktów gastronomicznych. Pozostałe zakłady gastronomiczne funkcjonują w grupie „pokoi gościnnych i innych", w tym głównie w samych pokojach gościnnych. Zauważa się więc, że na tle całości zasobów noclegowych pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne odznaczają się stosunkowo dużym udziałem obiektów dysponujących bazą gastronomiczną. Warto przypomnieć, że ujęte sprawozdawczością statystyczną pokoje gościnne dysponują zaledwie 11,2% krajowych zasobów noclegowych mierzonych liczbą miejsc. Stosunkowo duży udział tego rodzaju zasobów noclegowych dysponujących placówkami gastronomicznymi może wynikać stąd, że usługi noclegowe w pokojach gościnnych oferuje ponad 4,9 tys. jednostek gospodarczych, czyli prawie 36,8% wszystkich jednostek turystycznych w skali całego kraju.

W grupie „turystycznych zakładów zakwaterowania zbiorowego", złożonej z „hoteli i innych obiektów hotelarskich", „obiektów specjalistycznych" oraz „innych obiektów zakwaterowania zbiorowego" zauważa się znaczące różnice pod względem liczby i rodzaju funkcjonujących tam placówek gastronomicznych. Pod względem zarówno ilościowym, jak i udziału procentowego obiektów dysponujących restauracjami, najkorzystniej wyróżnia się podgrupa „hoteli i innych obiektów hotelarskich", w której funkcjonuje 1002 restauracji, czyli około 57,5% wszystkich restauracji w obiektach noclegowych, a 67% — w „turystycznych zakładach zakwaterowania zbiorowego". Warto przy tym zauważyć, że około 63,5% obiektów tej podgrupy rodzajowej dysponuje restauracjami. „Obiekty hotelarskie" odznaczają się również większym udziałem jednostek dysponujących barami (63,5%). Interpretując te dane liczbowe należy mieć na względzie, że omawiana

podgrupa zasobów noclegowych liczy zaledwie 1577 obiektów z 120,6 tys. miejsc noclegowych, co stanowi odpowiednio 11,7% i 15,2% krajowej turystycznej bazy noclegowej. Z tabel 12 i 13 wynika, że zarówno „obiekty specjalistyczne", jak „inne obiekty zakwaterowania zbiorowego" różnią się od pozostałych pod względem liczebności i rodzaju funkcjonującej tam bazy gastronomicznej. Otóż w tych zasobach noclegowych usługi gastronomiczne oferowane są najczęściej w stołówkach (2479 zakładów, co oznacza, że ok. 39,3% obiektów tej grupy dysponuje stołówką). Jest to zrozumiałe, jeśli wziąć pod uwagę, że na tę grupę rodzajową zasobów noclegowych składają się głównie obiekty, które do niedawna stanowiły bazę wczasowo-wypoczynkową zakładów pracy. Również częściej niż „hotele i inne obiekty hotelarskie" i „pokoje gościnne", dysponują one punktami gastronomicznymi, będącymi znakomitym uzupełnieniem stołówek czy restauracji.

4.3. Zróżnicowanie przestrzenne wielkości bazy gastronomicznej w obiektach noclegowych według województw

Wielkość i struktura rodzajowa omawianej bazy gastronomicznej w poszczególnych województwach jest w dużym stopniu zależna od wielkości i struktury ich bazy noclegowej. Z tabel 14 i 15 wynika, że zróżnicowanie wielkości bazy noclegowej w poszczególnych województwach jest bardzo duże: waha się od około 10 tys. miejsc noclegowych w województwach opolskim i świętokrzyskim do ponad 151,5 tys. w woj. zachodniopomorskim. Poza woj. zachodniopomorskim, największe zasoby noclegowe odnotowuje się w województwach: pomorskim (126,9 tys. m.n.), małopolskim (93,6 tys), warmińsko-mazurskim (64,6 tys.) i dolnośląskim (58,6 tys.).

Pod względem liczby obiektów noclegowych kolejność omawianych województw jest nieco inna, a rozpiętości te są jeszcze większe (tab. 14 i 15). Najwięcej obiektów noclegowych sprawozdawczość statystyczna odnotowała w woj. małopolskim — 2503, najmniej zaś w województwach: opolskim (115) i świętokrzyskim (156). Poza woj. małopolskim największą liczbą obiektów noclegowych odznaczają się województwa: pomorskie (2340), zachodniopomorskie (1841) i dolnośląskie (1099). Wysoka lokata małopolskiego i pomorskiego wynika przede wszystkim z dużej liczby jednostek sprawozdawczych oferujących noclegi w pokojach gościnnych i w pensjonatach.

Najwięcej, bo 1458 zakładów gastronomicznych funkcjonujących w obiektach noclegowych odnotowano w woj. małopolskim. Jest to województwo, które pod względem liczby miejsc noclegowych zajmuje dopiero trzecią lokatę: po zachodniopomorskim i pomorskim. Ale w odróżnieniu od wymienionych, odznacza się ono większą liczbą obiektów turystycznych i większym udziałem całorocznych miejsc noclegowych. W 1998 roku w obiektach noclegowych tego województwa funkcjonowały 174 restauracje, 329 barów, 865 stołówek i 90 punktów gastronomicznych. W województwach zachodniopomorskim i pomorskim odnotowano tylko odpowiednio 1257 i 1139 zakładów gastronomicznych. Znaczącą liczbą zakładów gastronomicznych w obiektach noclegowych odznaczają się również województwa: dolnośląskie (910), śląskie (830), warmińsko-mazurskie (729) i wielkopolskie (726). Najmniej zakładów gastronomicznych funkcjonuje

w obiektach turystycznych województw: świętokrzyskiego (167), opolskiego (201) i podlaskiego (209), czyli w województwach o najmniejszych zasobach noclegowych.

Nie zauważa się bezpośredniej zależności między liczbą zakładów gastronomicznych a wielkością turystycznych zasobów noclegowych. W tym przypadku istotnym czynnikiem jest przede wszystkim struktura rodzajowa zasobów noclegowych oraz pełnione przez nie funkcje turystyczne. Zagadnienie to warto prześledzić, analizując liczbę zakładów gastronomicznych w poszczególnych grupach rodzajowych.

W wartościach bezwzględnych, najwięcej restauracji funkcjonuje w obiektach turystycznych województw: wielkopolskiego (194) i dolnośląskiego (176) — zajmujących 5. i 6. lokatę pod względem wielkości zasobów noclegowych, oraz małopolskiego (174), zachodniopomorskiego (163), śląskiego (140), pomorskiego (134), warmińsko-mazurskiego (129) i mazowieckiego (110), najmniej zaś — świętokrzyskiego (38) i podlaskiego (40).

Większy związek z zasobami bazy noclegowej zauważa się w przypadku stołówek i barów. Najwięcej stołówek odnotowano w województwach małopolskim (865), zachodniopomorskim (561), pomorskim (531) i dolnośląskim (358) oraz w śląskim (268) i warmińsko-mazurskim (238). Warto przy tym zauważyć, że są to województwa o największych w skali kraju zasobach wczasowej bazy noclegowej, w której — co wynika z niniejszych danych statystycznych, usługi żywieniowe oferowane są najczęściej w tego rodzaju zakładach. Podobnie kształtuje się rozkład ilościowy barów. Pod względem liczby barów zdecydowanie wyróżniają się województwa: zachodniopomorskie (401), pomorskie (347), śląskie (337), małopolskie (329) i dolnośląskie (271).

Najwięcej punktów gastronomicznych znajduje się w obiektach turystycznych województw: wielkopolskiego (177), warmińsko-mazurskiego (140), zachodniopomorskiego (132), lubelskiego (128) oraz kujawsko-pomorskiego i pomorskiego (po 127). W tym wypadku nie zauważa się większego związku między strukturą rodzajową zasobów noclegowych województw a ich zagospodarowaniem w punkty gastronomiczne.

Operowanie w niniejszej analizie wyłącznie wartościami bezwzględnymi, określającymi liczbę funkcjonujących w obiektach noclegowych restauracji czy innych zakładów gastronomicznych, jest dość trudne, gdyż jak uprzednio wykazano, poszczególne województwa różnią się pod względem wielkości zasobów noclegowych. Korzystniejszym parametrem ilustrującym omawiane zagadnienie jest miara względna, określająca udział obiektów noclegowych dysponujących poszczególnymi rodzajami zakładów gastronomicznych (tab. 15). Z analizy danych wynika, że udział obiektów noclegowych dysponujących restauracjami w poszczególnych województwach jest bardzo zróżnicowany i zawiera się w przedziale od 5,7% w woj. pomorskim, do 29% — w woj. opolskim. Poza woj. opolskim, najwyższe wskaźniki odnotowano również w województwach: łódzkim (26%), mazowieckim (25,9%), wielkopolskim (25,3%), świętokrzyskim (24,4%) i kujawsko-pomorskim (20,5%). Są to województwa o podobnej strukturze rodzajowej turystycznych zasobów noclegowych, których cechą charakterystyczną jest większy udział obiektów hotelarskich. Jak wcześniej wspomniano, w tego rodzaju obiektach noclegowych usługi gastronomiczne są przeważnie świadczone w restauracjach. Ponadto częściej niż w pozostałych obiektach funkcjonują tam bary. Tę prawidłowość potwierdzają dane zawarte w tabeli 13. Wynika z nich, że najczęściej

tego rodzaju zakłady gastronomiczne znajdują się w zasobach turystycznych woj. opolskiego (54,2%), śląskiego (43,9%), kujawsko-pomorskiego (39,8%), łódzkiego (35,5%) i mazowieckiego (34,9%).

Warto odnotować, że województwa o największych zasobach noclegowych (określonych zarówno liczbą obiektów, jak i miejsc) i o rozwiniętych funkcjach pobytowej turystyki wypoczynkowej, to jest zachodniopomorskie, pomorskie i małopolskie, odznaczają się stosunkowo niskim (do 9%) udziałem obiektów noclegowych dysponujących restauracjami. Z tabeli 15 wynika, że te ostatnie województwa odznaczają się przeważnie większymi wskaźnikami udziału obiektów noclegowych wyposażonych w stołówki.

Do województw o najwyższym udziale turystycznych obiektów noclegowych, w których usługi gastronomiczne oferowane są w stołówkach, należą: świętokrzyskie (38,5%), śląskie (34,9%), małopolskie (34,6%), dolnośląskie (32,6%), zachodniopomorskie (30,5%) i warmińsko-mazurskie (25,3%). W woj. pomorskim, odznaczającym się jednymi z największych zasobów noclegowych, w stołówki wyposażone jest 22,7% obiektów, a — dla porównania — w restauracje zaledwie 5,7%. Do województw o najniższym udziale obiektów turystycznych ze stołówkami zaliczają się: wielkopolskie (18,7%), kujawsko-pomorskie (19,3%) i opolskie (20,0%).

Obiekty noclegowe poszczególnych województw różnią się również pod względem zagospodarowania w punkty gastronomiczne. Z tabeli 15 wynika, że w skali kraju zaledwie 10,9% obiektów turystycznych oferuje usługi w tego rodzaju placówkach. Największy ich udział (w przedziale od 23% do 26%) odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim, opolskim, lubelskim, lubuskim i wielkopolskim, najniższy zaś — w małopolskim, pomorskim, zachodniopomorskim, podlaskim i dolnośląskim (poniżej 10%).

5. Podsumowanie

Przedstawiono tu analizę ilościową i strukturalną bazy gastronomicznej w Polsce w 1998 r. Podstawą przeprowadzonych analiz były dane Głównego Urzędu Statystycznego za 1998 r.

W Polsce sprawozdawczością statystyczną nie obejmuje się we wszystkich placówek gastronomicznych. Obowiązkowi temu podlegają jedynie te zakłady, które zatrudniają co najmniej sześciu pracowników. Takie placówki określa się mianem średnich i dużych zakładów gastronomicznych. Są one przedmiotem obligatoryjnej sprawozdawczości przeprowadzanej corocznie według kwestionariusza H–01g. Wyniki tej sprawozdawczości, z końca 1998 r., zostały zaprezentowane w niniejszym opracowaniu. Efektem sprawozdawczości statystycznej są również dane o placówkach gastronomicznych funkcjonujących w turystycznych obiektach noclegowych. Pochodzą one ze sprawozdawczości KT–1, dotyczącej bazy noclegowej i jej wykorzystania. Ukazują one również wyposażenie obiektów turystycznych w urządzenia sportowo-rekreacyjne oraz w placówki gastronomiczne, tym razem jednak bez ograniczeń co do liczby zatrudnionych w nich osób. Mimo że sprawozdawczość statystyczna nie obejmuje wszystkich zasobów noclegowych, są to jednak szczególnie wartościowe dane, gdyż ukazują zdolność tych obiektów do świadczenia komplementarnych usług turystycznych.

Przedstawione tu dane o ogólnych zasobach bazy gastronomicznej w Polsce nie pochodzą ze sprawozdawczości statystycznej, lecz z pośredniego wnioskowania na podstawie analizy wyników corocznie przeprowadzanych przez GUS badań reprezentatywnych. Zgodnie z tymi danymi, na koniec grudnia 1998 r. w Polsce funkcjonowało około 70,5 tys. placówek gastronomicznych (stałych i sezonowych), w tym 5,4 tys. restauracji, 31,1 tys. barów, 5 tys. stołówek i 28,9 tys. punktów gastronomicznych. Ponadto z badań GUS wynika, że około 96% wszystkich placówek gastronomicznych należy do sektora prywatnego, w tym: 97% restauracji, 98% barów i punktów gastronomicznych oraz 65% stołówek. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1998 r. przychody z działalności gastronomicznej tych placówek wyniosły około 12 mld zł, przy czym 95% tej kwoty przypada na sektor prywatny. Ze względu na duży stopień uogólnienia wyników tych badań, w niniejszym opracowaniu przedstawiono je tylko na poziomie agregacji w skali całego kraju.

Wielkość i strukturę rodzajową średnich i dużych placówek gastronomicznych (takich, które zatrudniały co najmniej sześć osób) przedstawiono zgodnie z wynikami sprawozdawczości przeprowadzonej przez GUS na podstawie kwestionariusza H–01g. Wynika z niej, że z końcem grudnia 1998 r. w całym kraju funkcjonowało ponad 11 tys. tego rodzaju placówek gastronomicznych, w tym 2675 restauracji, 3776 barów, 2708 stołówek i 1898 punktów gastronomicznych. Stanowiły one około 16% wszystkich placówek gastronomicznych, w tym 50% restauracji, 12% barów, 54% stołówek i 7% punktów gastronomicznych. Z danych tych wynika, że większość barów oraz punktów gastronomicznych to tzw. małe placówki gastronomiczne, zatrudniające nie więcej niż pięciu pracowników. W większości (72,2%) średnie i duże placówki gastronomiczne należą do

sektora prywatnego, przy czym prywatne są najczęściej restauracje oraz bary, rzadziej zaś punkty gastronomiczne. Wyjątkiem są tutaj stołówki, których dwie trzecie należy do sektora publicznego.

Średnie i duże placówki gastronomiczne objęte sprawozdawczością statystyczną H–01g, uzyskały przychody wynoszące około 3,9 mld zł, co stanowiło około 32% przychodów ogółem. Na tę wartość składają się przede wszystkim przychody uzyskane z podstawowej działalności zakładów gastronomicznych, czyli z produkcji gastronomicznej (68,4%), oraz przychody ze sprzedaży napojów alkoholowych (14,4%), ze sprzedaży towarów handlowych (13,8%), a z pozostałej działalności gastronomicznej — 3,4%. Około 84% tych przychodów przypada na sektor prywatny. W opracowaniu przestawiono też zróżnicowanie wielkości tzw. średniej i dużej bazy w poszczególnych województwach i zróżnicowanie wielkości uzyskanych przez nią przychodów. Z przeprowadzonej analizy wynika, że zarówno pod względem liczby placówek gastronomicznych, jak też uzyskanych przez nie przychodów zdecydowanie wyróżniają się województwa: mazowieckie, śląskie, małopolskie, dolnośląskie, zachodniopomorskie, pomorskie i wielkopolskie.

W opracowaniu wykazano, że według stanu na 31 lipca 1998 r. w ponad 13,4 tys. obiektów noclegowych objętych sprawozdawczością KT–1, funkcjonowało 10048 zakładów gastronomicznych, w tym 1743 restauracje, 3156 barów, 3689 stołówek oraz 1460 punktów gastronomicznych. Oznacza to, że w obiektach noclegowych znajdowało się ponad 14% wszystkich placówek gastronomicznych, w tym: 32,2% restauracji, 10,1% barów, 73,4% stołówek i 5,1% punktów gastronomicznych.

Przeprowadzone analizy wykazały, że poszczególne rodzaje obiektów noclegowych wyraźnie się różnią pod względem liczby i struktury rodzajowej funkcjonujących w nich zakładów gastronomicznych, co świadczy nie tylko o zakresie i formach świadczonych usług gastronomicznych, ale przede wszystkim o zdolności zaspokajania podstawowych potrzeb gości. Najwyraźniej widać to w przypadku hoteli, moteli i częściowo domów wycieczkowych — obiektów tradycyjnie funkcjonujących na zasadach komercyjnych, które najczęściej dysponują restauracjami i barami. Druga grupa rodzajowa zasobów noclegowych to ośrodki wczasowe, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, zakłady uzdrowiskowe, ośrodki kolonijne i domy pracy twórczej — czyli obiekty do niedawna jeszcze funkcjonujące jako baza środowiskowa, której podstawowymi zakładami gastronomicznymi są stołówki, a istniejące w nich punkty gastronomiczne i bary stanowią jedynie rozszerzenie oferty omawianych usług turystycznych.

Analizy dotyczące placówek gastronomicznych w obiektach noclegowych przeprowadzono w skali całego kraju i w układzie województw. Wykazały one, że nie występuje bezpośrednia zależność wyłącznie między liczbą zakładów gastronomicznych a wielkością zasobów noclegowych. Istotnym czynnikiem jest również struktura rodzajowa zasobów noclegowych oraz pełnione przez nie funkcje turystyczne.

Przedstawione w niniejszym opracowaniu dane statystyczne są merytorycznie zawężone, gdyż obejmują tylko liczbę obiektów gastronomicznych, bez liczby oferowanych w nich miejsc konsumenckich. Ukazują jednak zróżnicowanie strukturalne i przestrzenne tych zasobów oraz ich powiązanie z różnego rodzaju obiektami bazy noclegowej, a wielkość uzyskanych przychodów wskazuje na duże znaczenie gospodarcze tego rodzaju działalności usługowej.

6. Załączniki tabelaryczne

Tabela1

Ogólna struktura rodzajowa i ilościowa zasobów bazy gastronomicznej w Polsce w 1998 r.

Rodzaje zakładów gastronomicznych	Liczba zakładów gastronomicznych		
		sektor własnościowy	
	ogółem	publiczny	prywatny
Ogółem	**70417**	**3078**	**67339**
Restauracje	5405	189	5216
Bary	31140	462	30678
Stołówki	5023	1745	3278
Punkty gastronomiczne	28849	682	28167

Źródło: *Rynek wewnętrzny w 1998 r.* Informacje i opracowania statystyczne. GUS Warszawa 1999.

Tabela 2

Ogólna wielkość i struktura przychodów bazy gastronomicznej w Polsce w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 1998 r.

Rodzaje przychodów	Wielkość przychodów w mln zł		
		sektor własnościowy	
	ogółem	publiczny	prywatny
Przychody ogółem	**12332,0**	**650,1**	**1168,9**
Przychody ze sprzedaży towarów handlowych (bez alkoholu)	2505,0	78,5	2426,5
Przychody z produkcji gastronomicznej	5857,7	456,5	5401,2
Przychody ze sprzedaży napojów alkoholowych	3550,0	76,3	3473,7
Przychody z pozostałej działalności gastronomicznej	419,3	38,8	380,5

Źródło: *Rynek wewnętrzny w 1998 r.* Informacje i opracowania statystyczne. GUS Warszawa 1999.

Tabela 3

Struktura rodzajowa i ilościowa bazy gastronomicznej w Polsce* według stanu w 1998 r.

Rodzaje zakładów gastronomicznych	Liczba zakładów gastronomicznych		
		sektor własnościowy	
	ogółem	publiczny	prywatny
Zakłady gastronomiczne – ogółem	**11057**	**3078**	**7979**
Zakłady gastronomiczne – stałe	10356	2872	7484
Zakłady gastronomiczne – sezonowe	701	206	495
Zakłady gastronomiczne w obiektach noclegowych	2335	953	1382
Restauracje – ogółem	2675	189	2486
Restauracje – stałe	2634	188	2446
Restauracje – sezonowe	41	1	40
Restauracje w obiektach noclegowych	838	149	689
Bary – ogółem	3776	462	3314
Bary – stałe	3596	424	3172
Bary – sezonowe	180	38	142
Bary w obiektach noclegowych	552	203	349
Stołówki – ogółem	2708	1745	963
Stołówki – stałe	2529	1697	832
Stołówki – sezonowe	179	48	131
Stołówki w obiektach noclegowych	791	538	253
Punkty gastronomiczne – ogółem	1898	682	1216
Punkty gastronomiczne – stałe	1597	563	1034
Punkty gastronomiczne – sezonowe	301	119	182
Punkty gastronomiczne w obiektach noclegowych	154	63	91

*Objętej sprawozdawczością statystyczną H– 01g.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

INSTYTUT TURYSTYKI W WARSZAWIE BIBLIOTEKA

Tabela 4
Baza gastronomiczna ogółem w województwach* według stanu w 1998 r.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
Polska	**11057**	**10356**	**701**	**2335**
sektor publiczny	3078	2872	206	953
sektor prywatny	7979	7484	495	1382
dolnośląskie	926	897	29	208
sektor publiczny	300	292	8	104
sektor prywatny	626	605	21	104
kujawsko-pomorskie	395	364	31	71
sektor publiczny	29	28	1	20
sektor prywatny	366	336	30	51
lubelskie	537	527	10	119
sektor publiczny	248	244	4	66
sektor prywatny	289	283	6	53
lubuskie	230	220	10	67
sektor publiczny	23	22	1	14
sektor prywatny	207	198	9	53
łódzkie	352	334	18	85
sektor publiczny	54	50	4	32
sektor prywatny	298	284	14	53
małopolskie	1137	1105	32	259
sektor publiczny	223	212	11	92
sektor prywatny	914	893	21	167
mazowieckie	1817	1681	136	386
sektor publiczny	920	818	102	237
sektor prywatny	897	863	34	149
opolskie	373	359	14	49
sektor publiczny	80	79	1	22
sektor prywatny	293	280	13	27
podkarpackie	494	461	33	90
sektor publiczny	107	93	14	40
sektor prywatny	387	368	19	50

Tabela 4 c.d.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
podlaskie	371	360	11	62
sektor publiczny	112	112	0	13
sektor prywatny	259	248	11	49
pomorskie	672	559	113	161
sektor publiczny	101	87	14	58
sektor prywatny	571	472	99	103
śląskie	1663	1571	92	232
sektor publiczny	515	489	26	84
sektor prywatny	1148	1082	66	148
świętokrzyskie	239	230	9	49
sektor publiczny	46	46	0	15
sektor prywatny	193	184	9	34
warmińsko-mazurskie	449	404	45	129
sektor publiczny	156	149	7	52
sektor prywatny	293	255	38	77
wielkopolskie	921	855	66	197
sektor publiczny	95	85	10	63
sektor prywatny	826	770	56	134
zachodniopomorskie	481	429	52	171
sektor publiczny	69	66	3	41
sektor prywatny	412	363	49	130

*Objęta sprawozdawczością statystyczną H– 01g.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

Tabela 5

Baza gastronomiczna według rodzaju w województwach* według stanu w 1998 r.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych wg rodzaju				
	ogółem	restauracje	bary	stołówki	punkty gastron.
Polska	**11057**	**2675**	**3776**	**2708**	**1898**
sektor publiczny	3078	189	462	1745	682
sektor prywatny	7979	2486	3314	963	1216
dolnośląskie	926	240	271	243	172
sektor publiczny	300	18	31	182	69
sektor prywatny	626	222	240	61	103
kujawsko-pomorskie	395	128	160	40	67
sektor publiczny	29	7	6	11	5
sektor prywatny	366	121	154	29	62
lubelskie	537	86	127	259	65
sektor publiczny	248	2	7	230	9
sektor prywatny	289	84	120	29	56
lubuskie	230	82	92	34	22
sektor publiczny	23	2	3	18	0
sektor prywatny	207	80	89	16	22
łódzkie	352	94	132	56	70
sektor publiczny	54	6	7	27	14
sektor prywatny	298	88	125	29	56
małopolskie	1137	296	451	244	146
sektor publiczny	223	13	44	114	52
sektor prywatny	914	283	407	130	94
mazowieckie	1817	334	647	314	522
sektor publiczny	920	86	247	169	418
sektor prywatny	897	248	400	145	104
opolskie	373	87	151	100	35
sektor publiczny	80	1	4	74	1
sektor prywatny	293	86	147	26	34
podkarpackie	494	115	199	98	82
sektor publiczny	107	2	9	75	21
sektor prywatny	387	113	190	23	61

Tabela 5 c.d.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych wg rodzaju				
	ogółem	restauracje	bary	stołówki	punkty gastron.
podlaskie	371	61	112	149	49
sektor publiczny	112	0	0	109	3
sektor prywatny	259	61	112	40	46
pomorskie	672	181	236	143	112
sektor publiczny	101	10	11	51	29
sektor prywatny	571	171	225	92	83
śląskie	1663	354	518	534	257
sektor publiczny	515	23	51	406	35
sektor prywatny	1148	331	467	128	222
świętokrzyskie	239	56	85	66	32
sektor publiczny	46	0	4	40	2
sektor prywatny	193	56	81	26	30
warmińsko-mazurskie	449	116	117	163	53
sektor publiczny	156	5	11	134	6
sektor prywatny	293	111	106	29	47
wielkopolskie	921	327	330	128	136
sektor publiczny	95	8	9	66	12
sektor prywatny	826	319	321	62	124
zachodniopomorskie	481	118	148	137	78
sektor publiczny	69	6	18	39	6
sektor prywatny	412	112	130	98	72

*Objęta sprawozdawczością statystyczną H–01g.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

Tabela 6

Restauracje w województwach* według stanu w 1998 r.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
Polska	**2675**	**2634**	**41**	**838**
sektor publiczny	189	188	1	149
sektor prywatny	2486	2446	40	689
dolnośląskie	240	239	1	67
sektor publiczny	18	17	1	11
sektor prywatny	222	222	0	56
kujawsko-pomorskie	128	128	0	31
sektor publiczny	7	7	0	6
sektor prywatny	121	121	0	25
lubelskie	86	85	1	25
sektor publiczny	2	2	0	1
sektor prywatny	84	83	1	24
lubuskie	82	81	1	31
sektor publiczny	2	2	0	2
sektor prywatny	80	79	1	29
łódzkie	94	91	3	35
sektor publiczny	6	6	0	5
sektor prywatny	88	85	3	30
małopolskie	296	294	2	74
sektor publiczny	13	13	0	8
sektor prywatny	283	281	2	66
mazowieckie	334	333	1	138
sektor publiczny	86	86	0	74
sektor prywatny	248	247	1	64
opolskie	87	85	2	17
sektor publiczny	1	1	0	0
sektor prywatny	86	84	2	17
podkarpackie	115	113	2	32
sektor publiczny	2	2	0	2
sektor prywatny	113	111	2	30

Tabela 6 c.d.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
podlaskie	61	61	0	25
sektor publiczny	0	0	0	0
sektor prywatny	61	61	0	25
pomorskie	181	174	7	60
sektor publiczny	10	10	0	5
sektor prywatny	171	164	7	55
śląskie	354	350	4	82
sektor publiczny	23	23	0	18
sektor prywatny	331	327	4	64
świętokrzyskie	56	55	1	17
sektor publiczny	0	0	0	0
sektor prywatny	56	55	1	17
warmińsko-mazurskie	116	106	10	47
sektor publiczny	5	5	0	5
sektor prywatny	111	101	10	42
wielkopolskie	327	322	5	104
sektor publiczny	8	8	0	7
sektor prywatny	319	314	5	97
zachodniopomorskie	118	117	1	53
sektor publiczny	6	6	0	5
sektor prywatny	112	111	1	48

*Objęte sprawozdawczością statystyczną H–01g.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

Tabela 7

Bary w województwach* według stanu w 1998 r.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
Polska	**3776**	**3596**	**180**	**552**
sektor publiczny	462	424	38	203
sektor prywatny	3314	3172	142	349
dolnośląskie	271	263	8	37
sektor publiczny	31	28	3	9
sektor prywatny	240	235	5	28
kujawsko-pomorskie	160	151	9	21
sektor publiczny	6	5	1	2
sektor prywatny	154	146	8	19
lubelskie	127	126	1	20
sektor publiczny	7	6	1	3
sektor prywatny	120	120	0	17
lubuskie	92	89	3	19
sektor publiczny	3	3	0	1
sektor prywatny	89	86	3	18
łódzkie	132	130	2	18
sektor publiczny	7	7	0	6
sektor prywatny	125	123	2	12
małopolskie	451	438	13	51
sektor publiczny	44	38	6	17
sektor prywatny	407	400	7	34
mazowieckie	647	629	18	154
sektor publiczny	247	239	8	110
sektor prywatny	400	390	10	44
opolskie	151	148	3	6
sektor publiczny	4	4	0	0
sektor prywatny	147	144	3	6
podkarpackie	199	188	11	22
sektor publiczny	9	8	1	7
sektor prywatny	190	180	10	15

Tabela 7 c.d.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
podlaskie	112	106	6	16
sektor publiczny	0	0	0	0
sektor prywatny	112	106	6	16
pomorskie	236	201	35	32
sektor publiczny	11	8	3	8
sektor prywatny	225	193	32	24
śląskie	518	490	28	55
sektor publiczny	51	41	10	18
sektor prywatny	467	449	18	37
świętokrzyskie	85	83	2	12
sektor publiczny	4	4	0	4
sektor prywatny	81	79	2	8
warmińsko-mazurskie	117	102	15	26
sektor publiczny	11	9	2	5
sektor prywatny	106	93	13	21
wielkopolskie	330	316	14	23
sektor publiczny	9	9	0	4
sektor prywatny	321	307	14	19
zachodniopomorskie	148	136	12	40
sektor publiczny	18	15	3	9
sektor prywatny	130	121	9	31

*Objęte sprawozdawczością statystyczną H– 01g.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

Tabela 8

Stołówki w województwach* według stanu w 1998 r.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
Polska	**2708**	**2529**	**179**	**791**
sektor publiczny	1745	1697	48	538
sektor prywatny	963	832	131	253
dolnośląskie	243	236	7	91
sektor publiczny	182	179	3	73
sektor prywatny	61	57	4	18
kujawsko-pomorskie	40	34	6	15
sektor publiczny	11	11	0	10
sektor prywatny	29	23	6	5
lubelskie	259	254	5	67
sektor publiczny	230	228	2	58
sektor prywatny	29	26	3	9
lubuskie	34	29	5	15
sektor publiczny	18	17	1	11
sektor prywatny	16	12	4	4
łódzkie	56	51	5	25
sektor publiczny	27	27	0	18
sektor prywatny	29	24	5	7
małopolskie	244	236	8	120
sektor publiczny	114	113	1	63
sektor prywatny	130	123	7	57
mazowieckie	314	300	14	68
sektor publiczny	169	160	9	44
sektor prywatny	145	140	5	24
opolskie	100	98	2	26
sektor publiczny	74	73	1	22
sektor prywatny	26	25	1	4
podkarpackie	98	88	10	34
sektor publiczny	75	69	6	31
sektor prywatny	23	19	4	3

Tabela 8 c.d.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
podlaskie	149	146	3	18
sektor publiczny	109	109	0	13
sektor prywatny	40	37	3	5
pomorskie	143	103	40	57
sektor publiczny	51	44	7	37
sektor prywatny	92	59	33	20
śląskie	534	512	22	74
sektor publiczny	406	397	9	40
sektor prywatny	128	115	13	34
świętokrzyskie	66	63	3	15
sektor publiczny	40	40	0	9
sektor prywatny	26	23	3	6
warmińsko-mazurskie	163	153	10	45
sektor publiczny	134	129	5	38
sektor prywatny	29	24	5	7
wielkopolskie	128	117	11	60
sektor publiczny	66	62	4	50
sektor prywatny	62	55	7	10
zachodniopomorskie	137	109	28	61
sektor publiczny	39	39	0	21
sektor prywatny	98	70	28	40

*Objęte sprawozdawczością statystyczną H–01g.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r

Tabela 9

Punkty gastronomiczne w województwach według stanu w 1998 r.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
Polska	**1898**	**1597**	**301**	**154**
sektor publiczny	682	563	119	63
sektor prywatny	1216	1034	182	91
dolnośląskie	172	159	13	13
sektor publiczny	69	68	1	11
sektor prywatny	103	91	12	2
kujawsko-pomorskie	67	51	16	4
sektor publiczny	5	5	0	2
sektor prywatny	62	46	16	2
lubelskie	65	62	3	7
sektor publiczny	9	8	1	4
sektor prywatny	56	54	2	3
lubuskie	22	21	1	2
sektor publiczny	0	0	0	0
sektor prywatny	22	21	1	2
łódzkie	70	62	8	7
sektor publiczny	14	10	4	3
sektor prywatny	56	52	4	4
małopolskie	146	137	9	14
sektor publiczny	52	48	4	4
sektor prywatny	94	89	5	10
mazowieckie	522	419	103	26
sektor publiczny	418	333	85	9
sektor prywatny	104	86	18	17
opolskie	35	28	7	0
sektor publiczny	1	1	0	0
sektor prywatny	34	27	7	0
podkarpackie	82	72	10	2
sektor publiczny	21	14	7	0
sektor prywatny	61	58	3	2

Tabela 9 c.d.

Województwo sektor własnościowy	Liczba zakładów gastronomicznych			
	ogółem	stałych	sezonowych	w obiektach noclegowych
podlaskie	49	47	2	3
sektor publiczny	3	3	0	0
sektor prywatny	46	44	2	3
pomorskie	112	81	31	12
sektor publiczny	29	25	4	8
sektor prywatny	83	56	27	4
śląskie	257	219	38	21
sektor publiczny	35	28	7	8
sektor prywatny	222	191	31	13
świętokrzyskie	32	29	3	5
sektor publiczny	2	2	0	2
sektor prywatny	30	27	3	3
warmińsko-mazurskie	53	43	10	11
sektor publiczny	6	6	0	4
sektor prywatny	47	37	10	7
wielkopolskie	136	100	36	10
sektor publiczny	12	6	6	2
sektor prywatny	124	94	30	8
zachodniopomorskie	78	67	11	17
sektor publiczny	6	6	0	6
sektor prywatny	72	61	11	11

*Objęte sprawozdawczością statystyczną H–01g.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

Tabela 10

Wartość przychodów placówek gastronomicznych uzyskanych w okresie 1.01. – 31.12. 1998*

Województwo	Wartość przychodów w tys. złotych, w tym:				
	ogółem	ze sprzedaży towarów handlowych (bez alkoholu)	z produkcji gastronomicznej	ze sprzedaży napojów alkoholowych	z pozostałej działalności gastronomicznej
Polska	**3948064**	**547015**	**2698978**	**571703**	**130368**
sektor publiczny	650115	78457	449712	76281	45665
sektor prywatny	3297949	468558	2249266	495422	84703
dolnośląskie	318510	39752	220942	45505	12311
sektor publiczny	64220	4485	48254	3011	8470
sektor prywatny	254290	35267	172688	42494	3841
kujawsko-pomorskie	113057	26069	62938	20202	3848
sektor publiczny	8498	1057	5567	1085	789
sektor prywatny	104559	25012	57371	19117	3059
lubelskie	106031	18367	61689	21556	4419
sektor publiczny	20711	527	19212	321	651
sektor prywatny	85320	17840	42477	21235	3768
lubuskie	63676	10645	35090	13530	4411
sektor publiczny	4834	615	3229	530	460
sektor prywatny	58842	10030	31861	13000	3951
łódzkie	117302	20008	74858	13529	8907
sektor publiczny	13621	2356	8739	2295	231
sektor prywatny	103681	17652	66119	11234	8676
małopolskie	363101	50088	250373	56125	6515
sektor publiczny	33501	8395	21215	3758	133
sektor prywatny	329600	41693	229158	52367	6382
mazowieckie	1306094	131386	1030983	106361	37364
sektor publiczny	341742	42993	221910	50952	25887
sektor prywatny	964352	88393	809073	55409	11477
opolskie	92888	12896	49656	24759	5577
sektor publiczny	5764	321	5112	153	178
sektor prywatny	87124	12575	44544	24606	5399

Tabela 10 c.d.

Województwo	Wartość przychodów w tys. złotych w tym:				
	ogółem	ze sprzedaży towarów handlowych (bez alkoholu)	z produkcji gastronomicznej	ze sprzedaży napojów alkoholowych	z pozostałej działalności gastronomicznej
podkarpackie	118235	20711	64465	29995	3064
sektor publiczny	14164	3355	8891	1271	647
sektor prywatny	104071	17356	55574	28724	2417
podlaskie	96603	15745	58649	18139	4070
sektor publiczny	8375	254	7967	32	122
sektor prywatny	88228	15491	50682	18107	3948
pomorskie	193408	24311	126679	32544	9874
sektor publiczny	19184	1963	12669	2111	2441
sektor prywatny	174224	22348	114010	30433	7433
śląskie	423489	85113	239704	85405	13267
sektor publiczny	49254	7127	36059	3875	2193
sektor prywatny	374235	77986	203645	81530	11074
świętokrzyskie	55632	7142	36728	9792	1970
sektor publiczny	3398	82	3059	164	93
sektor prywatny	52234	7060	33669	9628	1877
warmińsko-mazurskie	109653	16624	70341	20107	2581
sektor publiczny	16685	980	14438	774	493
sektor prywatny	92968	15644	55903	19333	2088
wielkopolskie	309156	51416	201560	50005	6175
sektor publiczny	20764	2026	16677	1394	667
sektor prywatny	288392	49390	184883	48611	5508
zachodniopomorskie	161229	16742	114323	24149	6015
sektor publiczny	25400	1921	16714	4555	2210
sektor prywatny	135829	14821	97609	19594	3805

*Objęte sprawozdawczością statystyczną H–01g.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie materiałów GUS – 1999 r.

Tabela 11

Struktura rodzajowa i ilościowa zasobów bazy noclegowej w Polsce według stanu na 31 lipca 1998 r.

Rodzaje obiektów	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych	
		ogółem	całorocznych
Baza noclegowa ogółem	**13451**	**792339**	**336519**
I. Obiekty zakwaterowania zbiorowego	7891	698096	294585
1. obiekty hotelarskie	1577	120600	112968
1.1.hotele	909	90178	87858
1.2.motele	135	6619	5889
1.3.pensjonaty	533	23803	19221
2.obiekty specjalistyczne	720	78149	59399
2.1. schroniska	102	5168	4715
2.2. ośrodki szkol.-wypocz.	478	46299	29983
2.3. zakłady uzdrowiskowe	140	26682	24701
3. pozostałe obiekty zakwaterowania zbiorowego	5594	499347	122218
3.1.domy wycieczkowe	234	15363	13648
3.2.schroniska młodzieżowe	546	24221	9464
3.3.ośrodki wczasowe	2620	228754	66456
3.4.ośrodki kolonijne	289	43460	6680
3.5.domy pracy twórczej	57	2338	2025
3.6. zesp.ogólnodostępnych domków turystycznych	491	31976	2423
3.7. campingi	250	41988	2574
3.8. pola biwakowe	421	57747	0
3.9. obiekty wyłącznie do wypoczynku świątecznego	129	4723	374
3.10. inne obiekty wykorzystywane do turystyki	557	48777	18574
II. Pokoje gościnne i inne	5560	94243	41932
1. pokoje gościnne	4952	88734	39956
2. kwatery agroturystyczne	608	5509	1976

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie materiałów GUS — 1999 r.

Tabela 12

Struktura rodzajowa i ilościowa bazy gastronomicznej funkcjonującej w obiektach noclegowych w Polsce* według stanu na 31 lipca 1998

Rodzaje obiektów noclegowych	Liczba obiektów nocleg.	Liczba zakładów gastronomicznych wg rodzaju			
		restauracje	bary	stołówki	punkty gastron.
Baza noclegowa ogółem	**13451**	**1743**	**3156**	**3689**	**1460**
I. Obiekty zakwaterowania zbiorowego	7891	1495	2803	2891	1230
1. obiekty hotelarskie	1577	1002	1001	412	46
1.1.hotele	909	780	726	0	0
1.2.motele	135	110	72	0	0
1.3.pensjonaty	533	112	203	412	46
2. obiekty specjalistyczne	720	39	312	519	113
2.1. schroniska	102	9	33	45	51
2.2. ośrodki szkol.-wypocz.	478	27	204	330	55
2.3. zakłady uzdrowiskowe	140	3	75	144	7
3. pozostałe obiekty zakwaterowania zbiorowego	5594	454	1490	1960	1071
3.1.domy wycieczkowe	234	87	135	76	83
3.2.schroniska młodzieżowe	546	40	76	142	60
3.3.ośrodki wczasowe	2620	159	766	1174	358
3.4.ośrodki kolonijne	289	1	35	235	15
3.5.domy pracy twórczej	57	6	10	24	6
3.6. zesp.ogólnodostępnych domków turystycznych	491	63	177	112	195
3.7. campingi	250	31	130	24	115
3.8. pola biwakowe	421	22	75	20	160
3.9. obiekty wyłącznie do wypoczynku świątecznego	129	2	7	3	27
3.10. inne obiekty wykorzystywane do turystyki	557	43	79	150	52
II. Pokoje gościnne i inne	5560	248	353	798	230
1. pokoje gościnne	4952	225	292	670	156
2. kwatery agroturystyczne	608	23	61	128	74

*Objętych sprawozdawczością statystyczną KT–1.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie materiałów GUS — 1999 r.

Tabela 13

Stopień wyposażenia obiektów noclegowych* w zakłady gastronomiczne w Polsce w 1998 r. (w układzie rodzajowym)

Rodzaje obiektów noclegowych	Liczba obiektów nocleg.	Udział obiektów dysponujących zakładami gastronomicznymi wg rodzaju			
		restauracje	bary	stołówki	punkty gastron.
Baza noclegowa ogółem	**13451**	**13,0**	**23,5**	**27,4**	**10,9**
I. Obiekty zakwaterowania zbiorowego	7891	18,9	35,5	36,6	15,6
1. obiekty hotelarskie	1577	63,5	63,5	26,1	2,9
1.1.hotele	909	85,8	79,9	0	0
1.2.motele	135	81,5	53,3	0	0
1.3.pensjonaty	533	21,0	38,1	77,3	8,6
2. obiekty specjalistyczne	720	5,4	43,3	73,5	15,7
2.1. schroniska	102	8,8	32,4	44,1	50,0
2.2. ośrodki szkol.-wypocz.	478	5,6	42,7	69,0	11,5
2.3. zakłady uzdrowiskowe	140	2,1	53,6	100,0	5,0
3. pozostałe obiekty zakwaterowania zbiorowego	5594	8,1	26,6	35,0	19,1
3.1.domy wycieczkowe	234	37,2	57,7	32,5	35,5
3.2.schroniska młodzieżowe	546	7,3	13,9	26,0	11,0
3.3.ośrodki wczasowe	2620	6,1	29,2	44,8	13,7
3.4.ośrodki kolonijne	289	0,3	12,1	81,3	5,2
3.5.domy pracy twórczej	57	10,5	17,5	42,1	10,5
3.6. zesp.ogólnodostępnych domków turystycznych	491	12,8	36,0	22,8	39,7
3.7. campingi	250	12,4	52,0	9,6	46,0
3.8. pola biwakowe	421	5,2	17,8	4,8	38,0
3.9. obiekty wyłącznie do wypoczynku świątecznego	129	1,6	5,4	2,3	20,9
3.10. inne obiekty wykorzystywane do turystyki	557	7,7	14,2	26,9	9,3
II. Pokoje gościnne i inne	5560	4,5	6,3	14,3	4,1
1. pokoje gościnne	4952	4,5	5,9	13,5	3,2
2. kwatery agroturystyczne	608	3,8	10,0	21,1	12,2

*Objętych sprawozdawczością statystyczną KT–1.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

Tabela 14

Zakłady gastronomiczne w obiektach noclegowych* według województw

Województwo	Liczba obiektów noclegowych	Liczba miejsc noclegowych	Liczba zakładów gastronomicznych wg rodzaju			
			restauracje	bary	stołówki	punkty gastronomiczne
Ogółem	**13451**	**792339**	**1743**	**3156**	**3689**	**1460**
dolnośląskie	1099	58560	176	271	358	105
kujawsko-pomorskie	477	31438	98	190	92	127
lubelskie	514	29199	72	129	111	128
lubuskie	353	21202	68	116	83	84
łódzkie	273	20921	71	97	62	38
małopolskie	2503	93640	174	329	865	90
mazowieckie	424	38083	110	148	92	43
opolskie	155	9916	45	84	31	41
podkarpackie	515	25089	91	146	125	101
podlaskie	326	18648	40	73	69	27
pomorskie	2340	126872	134	347	531	127
śląskie	767	46119	140	337	268	85
świętokrzyskie	156	10048	38	54	60	15
warmińsko-mazurskie	942	64559	129	222	238	140
wielkopolskie	766	46491	194	212	143	177
zachodniopomorskie	1841	151554	163	401	561	132

*Objętych sprawozdawczością statystyczną KT–1.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

Tabela 15

Stopień wyposażenia obiektów noclegowych* w zakłady gastronomiczne według województw

Województwo	Liczba obiektów noclegowych	Liczba miejsc noclegowych	Udział obiektów noclegowych z zakładami gastronomicznymi (%)			
			restauracje	bary	stołówki	punkty gastronomiczne
Ogółem	**13451**	**792339**	**13,0**	**23,5**	**27,4**	**10,9**
dolnośląskie	1099	58560	16,0	24,7	32,6	9,6
kujawsko-pomorskie	477	31438	20,5	39,8	19,3	26,6
lubelskie	514	29199	14,0	25,1	21,6	24,9
lubuskie	353	21202	19,3	32,9	23,5	23,8
łódzkie	273	20921	26,0	35,5	22,7	13,9
małopolskie	2503	93640	7,0	13,1	34,6	3,6
mazowieckie	424	38083	25,9	34,9	21,7	10,1
opolskie	155	9916	29,0	54,2	20,0	26,5
podkarpackie	515	25089	17,7	28,3	24,3	19,6
podlaskie	326	18648	12,3	22,4	21,2	8,3
pomorskie	2340	126872	5,7	14,8	22,7	5,4
śląskie	767	46119	18,3	43,9	34,9	11,1
świętokrzyskie	156	10048	24,4	34,6	38,5	9,6
warmińsko-mazurskie	942	64559	13,7	23,6	25,3	14,9
wielkopolskie	766	46491	25,3	27,7	18,7	23,1
zachodniopomorskie	1841	151554	8,9	21,8	30,5	7,2

*Objętych sprawozdawczością KT–1.

Opracowanie: K. Klementowski na podstawie danych GUS – 1999 r.

INSTYTUT TURYSTYKI BIBLIOTEKA W WARSZAWIE

8791

ISBN 83-88376-00-4